

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ»

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Εισαγωγή-Πλαίσιο-Σκοπός

Η διπλωματική εργασία αποτελεί προϋπόθεση για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών και ένα σημαντικό τμήμα του συνολικού προγράμματος. Η εκπόνησή της αποτυπώνει την ικανότητα των φοιτητών για σημαντικές ακαδημαϊκές δεξιότητες, όπως:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις,
- Αυτόνομη εργασία,
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον,
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον,
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών,
- Σεβασμό στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα,
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα διακρίσεων εν γένει,
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής,
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Επιστημονική δεοντολογία.

Η επιτυχής ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας συντελεί ώστε οι φοιτητές να :

- α) έχουν αποκτήσει μια ολοκληρωμένη επιστημονική γνώση σχετικά με το θέμα που πραγματεύθηκαν
- β) έχουν αποκτήσει μία ολοκληρωμένη επιστημονική γνώση σχετικά τη μεθοδολογία συγγραφής επιστημονικής μελέτης

γ) είναι σε θέση να κατανοούν και να αναγνωρίζουν τις ιδιαίτερες δυσχέρειες ανεύρεσης επιστημονικών τεκμηρίων,

δ) είναι σε θέση να διατυπώνουν επιστημονικά τεκμηριωμένα επιχειρήματα,

ε) έχουν αναπτύξει δεξιότητες για την εκπόνηση, παρουσίαση και υποστήριξη επιστημονικής μελέτης.

Εν κατακλείδι, η διπλωματική εργασία προετοιμάζει μελλοντικούς ερευνητές και τα **κριτήρια αξιολόγησής της** είναι τα ίδια όπως για κάθε ακαδημαϊκό έργο, και συγκεκριμένα:

- Πρωτοτυπία στην επιλογή θέματος, ώστε να αναδεικνύει νέα ερωτήματα ή να εξελίσσει υπάρχουσες κατευθύνσεις έρευνας.
- Αναζήτηση και μελέτη κατάλληλης και σχετικής βιβλιογραφίας και κριτική αξιοποίησή της.
- Σαφής διατύπωση ερευνητικών υποθέσεων.
- Κατάλληλη και δόκιμη επιλογή ερευνητικών εργαλείων, στην περίπτωση διεξαγωγής εμπειρικής έρευνας.
- Σύνδεση και ανάλυση των ερευνητικών πορισμάτων με το κατάλληλο θεωρητικό πλαίσιο.
- Ορθή τεκμηρίωση, μέσα από τη χρήση υποσημειώσεων, παραπομπών, παραθεμάτων.
- Επιμελημένη διατύπωση, ορθή γραφή, ορθή σύνταξη, συνολική επιμέλεια.
- Συγκροτημένη και δόκιμη δομή (σαφής διάκριση σε κεφάλαια, ενότητες, υποενότητες, κλπ).
- Ανάδειξη της συνεισφοράς της εργασίας στην επιστήμη, της πρωτοτυπίας και ενδεχόμενης καινοτομίας της.
- Τήρηση των κανόνων ακαδημαϊκής δεοντολογίας και σεβασμός των κανόνων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Οι **προδιαγραφές ποιότητας** της διπλωματικής εργασίας που εκπονείται στο πλαίσιο του ΠΜΣ στηρίζονται στις αντίστοιχες προδιαγραφές που εμπεριέχονται στις προαναφερθείσες «Οδηγίες για τη συγγραφή πτυχιακών ή διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών» που συντάχθηκαν από την Επιτροπή Βιβλιοθήκης του Παντείου Πανεπιστημίου

και εγκρίθηκαν από τη Σύγκλητο Ειδικής Σύνθεσης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (17-3-2017) [Νέα έκδοση Οδηγίες-για-τη-συγγραφή-πτυχιακών-ή-διπλωματικών-εργασιών-και-διδακτορικών-διατριβών1.docx \(live.com\)](#)

2. Η διαδικασία δήλωσης και υποστήριξης της διπλωματικής εργασίας

- Στο τέλος του Γ' εξαμήνου (ο ακριβής χρόνος προσδιορίζεται από τη ΣΕ), κοινοποιούνται από τους διδάσκοντες μέσω της γραμματείας του Π.Μ.Σ., τα προτεινόμενα θέματα διπλωματικών στους μεταπτυχιακούς φοιτητές.
- Έως την έναρξη του εαρινού εξαμήνου οι φοιτητές πρέπει να έχουν επιλέξει το θέμα της διπλωματικής τους, τον επιβλέποντα καθηγητή και να έχουν καταθέσει τον έντυπο δήλωσης διπλωματικής εργασίας. Με ευθύνη της ΣΕ να έχουν ορισθεί οι τριμελείς συμβουλευτικές/εξεταστικές επιτροπές.
- Κάθε διδάσκων μπορεί να αναλάβει την επίβλεψη έως δύο (2) διπλωματικών εργασιών κατ' έτος. Κατ' εξαίρεση, η ΣΕ μπορεί να αποφασίσει διαφορετικά.
- Η Διπλωματική Εργασία παραδίδεται και υποστηρίζεται κατά την εξεταστική περίοδο του εαρινού εξαμήνου μετά την επιτυχή ολοκλήρωση όλων των μαθημάτων των προηγούμενων εξαμήνων ή κατά την επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου/Οκτωβρίου.
- Η παράδοση της Διπλωματικής Εργασίας στο αρχείο του Π.Μ.Σ. γίνεται σε ηλεκτρονική μορφή (usb stick) που προσαρτάται στο εξώφυλλο της εργασίας και λαμβάνει αριθμό πρωτοκόλλου από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ.
- Σε περίπτωση που η εργασία κριθεί ανεπαρκής, επιτρέπεται η διόρθωση και επανυποβολή της μόνο μία φορά εντός των επομένων τριών μηνών. Κατ' εξαίρεση η Συντονιστική επιτροπή μπορεί να παρατείνει την προθεσμία υποβολής και υποστήριξης της διπλωματικής εργασίας κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του φοιτητή έως και ένα (1) χρόνο κατ' ανώτατο όριο, δηλαδή κατά τη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου του εαρινού εξαμήνου του επόμενου ακαδημαϊκού έτους και άρα η συνολική διάρκεια σπουδών δεν μπορεί να υπερβεί συνολικά την τριετία (ή την τετραετία σε περίπτωση αναστολής) από την εγγραφή του φοιτητή.
- Μετά την εξέταση, τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής βαθμολογούν την εργασία συνεκτιμώντας τα προαναφερθέντα κριτήρια και συμπληρώνουν το ειδικό έντυπο υποστήριξης το οποίο καταθέτουν στη Γραμματεία. Η βαθμολογία της διπλωματικής εργασίας εκφράζεται στην κλίμακα μηδέν (0) έως δέκα (10), με βάση επιτυχίας το πέντε (5). Αν η προφορική υποστήριξη ή το περιεχόμενο της

διπλωματικής εργασίας δεν θεωρηθούν ικανοποιητικά για να δοθεί προβιβάσιμος βαθμός (5 και άνω), ο/η υποψήφιος/α απορρίπτεται και διαγράφεται από το ΠΜΣ χωρίς να του αποδοθεί κανένας τίτλος σπουδών.

- Οι διπλωματικές εργασίες κατατίθενται μετά την επιτυχή υποστήριξή τους στην Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου και αναρτώνται στο αποθετήριο ΠΑΝΔΗΜΟΣ (για τις διπλωματικές εργασίες των ΠΜΣ του Τμήματος Κοινωνιολογίας, βλ. [Πάνδημος - Ψηφιακή Βιβλιοθήκη, Πάντειο Πανεπιστήμιο \(panteion.gr\)](http://panteion.gr)).
- Εάν διαπιστωθεί λογοκλοπή, ο/η φοιτητής/τρια παραπέμπεται στη ΣΕ και διαγράφεται με πρόταση της ΣΕ και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Σε περίπτωση που η λογοκλοπή αποκαλυφθεί μετά την ορκωμοσία, η Συνέλευση του Τμήματος ανακαλεί τον τίτλο σπουδών, έπειτα από εισήγηση της ΣΕ.

3. Δημοσίευση διπλωματικών εργασιών

Όσον αφορά ειδικότερα τη δημοσίευση των διπλωματικών, σχετικές οδηγίες δημοσιεύονται στο Παράρτημα 2 του Κανονισμού του ΠΜΣ: [DIMOSIEYSI.pdf \(panteion.gr\)](http://panteion.gr):

- Οι εργασίες που εκπονούνται στο πλαίσιο των μαθημάτων του ΠΜΣ Εγκληματολογίας καθώς και οι αντίστοιχες διπλωματικές δεν πληρούν πάντα τις προϋποθέσεις προς δημοσίευση. Για το λόγο αυτό και δεν επιτρέπεται να δημοσιεύονται χωρίς την έγγραφη έγκριση του διδάσκοντα-επιβλέποντα (και σε περίπτωση που δεν ανήκει στον Τομέα Εγκληματολογίας, της Συντονιστικής Επιτροπής) ή της τριμελούς συμβουλευτικής εξεταστικής επιτροπής (στις περιπτώσεις διπλωματικών εργασιών, βάσει σχετικού εγγράφου που έχει ήδη θεσπιστεί και συνοδεύει το πρακτικό υποστήριξης).
- Στην περίπτωση που γίνεται δεκτό το αίτημα, τότε η δημοσίευση πρέπει να αναφέρει τα στοιχεία του συγγραφέα, το είδος της μελέτης (μεταπτυχιακή ή διπλωματική εργασία), το πλαίσιο εκπόνησής της (μάθημα ή διπλωματική στο ΠΜΣ Εγκληματολογίας) και τον επιβλέποντα καθηγητή. Ως εκ τούτου δεν παρουσιάζεται ως απλή ατομική μελέτη ούτε ως μελέτη που εκπροσωπεί εν γένει το ΠΜΣ Εγκληματολογίας.
- Επειδή ορισμένες εργασίες περιλαμβάνουν δεδομένα που αποκτήθηκαν από αρμόδιες υπηρεσίες κατόπιν σχετικής αδείας, θα πρέπει να έχει προβλεφθεί η άδεια και της δημοσίευσής τους (εκτός από την άδεια χρησιμοποίησής τους για καθαρά εκπαιδευτικούς λόγους), με ευθύνη του συγγραφέα της. Προβλέπεται, αντίστοιχα,

- Αξίζει να επισημανθεί πως –σύμφωνα με απόφαση του Παντείου Πανεπιστημίου- οι διπλωματικές εργασίες που υποστηρίχθηκαν με επιτυχία κατατίθενται και αναρτώνται στη βιβλιοθήκη του Ιδρύματος. Η διαδικασία αυτή αποτελεί προϋπόθεση της ορκωμοσίας των αποφοίτων.
- Μετά την επιτυχή υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας, υπογράφεται και το σχετικό έντυπο δημοσίευσής της.

➤ Σε κάθε περίπτωση, η ευθύνη της δημοσίευσης βαρύνει αποκλειστικά και μόνο τους συγγραφείς και για το λόγο αυτό κάθε μεταπτυχιακή ή διπλωματική εργασία πρέπει να συμπεριλαμβάνει την εξής δήλωση του/της συγγραφέα της: *«Η παρούσα εργασία δεν αποτελεί –εν όλω ή εν μέρει- προϊόν κλοπής πνευματικής ιδιοκτησίας και κανένα τμήμα της ούτε στο σύνολό της έχει υποβληθεί προς απόκτηση άλλου πτυχίου ή τίτλου σ' αυτό ή οποιοδήποτε άλλο πανεπιστήμιο ή εκπαιδευτικό ίδρυμα της ημεδαπής ή αλλοδαπής».*

Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να ακολουθούν τις οδηγίες για τη συγγραφή Πτυχιακών ή Διπλωματικών Εργασιών και Διδακτορικών Διατριβών που συντάχθηκαν από την Επιτροπή Βιβλιοθήκης του Παντείου Πανεπιστημίου και εγκρίθηκαν από τη Σύγκλητο Ειδικής Σύνθεσης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (17-3-2017) και οι οποίες είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Τμήματος [Νέα έκδοση Οδηγίες-για-τη-συγγραφή-πτυχιακών-ή-διπλωματικών-εργασιών-και-διδακτορικών-διατριβών1.docx \(live.com\)](#).

- 5

- Η γλώσσα συγγραφής και εξέτασης της διπλωματικής εργασίας είναι η ελληνική. Επιπρόσθετα, ο τίτλος και η περίληψη θα πρέπει να είναι και στα αγγλικά. Ο/η φοιτητής/τρια, μετά από συνεννόηση με τον/την επιβλέποντα/ουσα, μπορεί να συγγράψει την διπλωματική εργασία στα αγγλικά.

➤ **Επιλογή θέματος**

Το θέμα της διπλωματικής εργασίας θα πρέπει να έχει άμεση σχέση με το γνωστικό αντικείμενο του μεταπτυχιακού προγράμματος έτσι όπως παρουσιάστηκε μέσα από τα μαθήματα των τριών εξαμήνων. Προς αυτή την κατεύθυνση, κάθε διδάσκων προτείνει –πριν από το τέλος του Γ' εξαμήνου- ορισμένα θέματα διπλωματικών από τα οποία οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα επιλογής. Ο φοιτητής διατηρεί, ωστόσο, τη δυνατότητα να προτείνει όποιο θέμα τον ενδιαφέρει, με την προϋπόθεση ότι θα υπάρχει μέλος του ΔΕΠ που επιθυμεί να αναλάβει την επίβλεψη μιας τέτοιας διπλωματικής.

Οι φοιτητές θα πρέπει να έχουν υπόψη τους πως οι διπλωματικές εργασίες έχουν σύντομο χρόνο περάτωσης. Κατά συνέπεια θα πρέπει να είναι σε θέση να επεξεργαστούν το θέμα που θα επιλέξουν εντός της προθεσμίας περάτωσης.

➤ **Ο ρόλος του επιβλέποντα καθηγητή**

Ο ρόλος του επιβλέποντα καθηγητή είναι να καθοδηγεί τους υποψηφίους σε θέματα σχετικά με τη θεωρητική βάση και το ερευνητικό τμήμα της εργασίας. Η επιμέλεια της σύνταξης και της ορθογραφίας δεν είναι μέσα στα καθήκοντά του.

Οι φοιτητές θα πρέπει να συμφωνήσουν με τον επιβλέποντα καθηγητή για τη συχνότητα και τις περιόδους των συναντήσεών τους, καθώς και για τα τμήματα της εργασίας που θα πρέπει να παραδοθούν σε κάθε συνάντηση. Είναι απαραίτητο ο φοιτητής να θέσει από την αρχή συγκεκριμένες ημερομηνίες (σε συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή) για τη συμπλήρωση των διαφόρων τμημάτων της διπλωματικής εργασίας. Οι ημερομηνίες αυτές θα πρέπει να τηρούνται έτσι ώστε η συμπλήρωση της εργασίας να γίνει μέσα στα χρονικά όρια που έχουν τεθεί.

Οι φοιτητές θα πρέπει να συμβουλευόμαστε τον επιβλέποντα καθηγητή για τις συναντήσεις που τυχόν χρειάζονται στο πλαίσιο της έρευνας (οργανισμούς, φορείς, κ.λπ.) και τα αποτελέσματα αυτών των συναντήσεων θα πρέπει να διαβιβάζονται στον επιβλέποντα καθηγητή.

➤ **Η οργάνωση και το περιεχόμενο της εργασίας**

- Η έκταση της εργασίας πρέπει να οριοθετείται γύρω στις **20.000 λέξεις** (συν τα παραρτήματα).
- Η συγγραφή της διπλωματικής εργασίας θα πρέπει να γίνεται με γραμματοσειρά που χρησιμοποιείται σε εκδόσεις επιστημονικών συγγραμμάτων (π.χ. Times New Roman 12 ή Calibri 12), με διπλό διάστημα για το κυρίως σώμα και μονό διάστημα για την περίληψη και τις υποσημειώσεις.
- Το εξώφυλλο της εργασίας θα πρέπει να αναφέρει το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου, τον πλήρη τίτλο της εργασίας, τον τίτλο του μεταπτυχιακού, καθώς και την χρονολογία υποβολής της εργασίας και τα μέλη της τριμελούς επιτροπής.
- Η διπλωματική εργασία θα πρέπει να αποτελεί μια πρωτότυπη κατά κάποιον τρόπο συμβολή σχετικά με το υπό διερεύνηση θέμα και θα πρέπει να έχει μορφή δημοσιεύσιμης επιστημονικής εργασίας. Είναι σημαντικό να παρουσιάζει μια σαφή και με λογική συνέπεια επιχειρηματολογία, και όχι να αποτελεί μια έκθεση ιδεών ή να είναι αποτέλεσμα παράθεσης τυχαίων σκέψεων. Σε καμιά περίπτωση δεν θα πρέπει να είναι απλά και μόνο περιγραφική.
- Είναι αυτονόητο ότι δεν θα πρέπει να αντιγράφει το έργο άλλων. Όπου οι ιδέες και τα στοιχεία προέρχονται από άλλους, θα πρέπει απαραίτητως να υπάρχουν παραπομπές.

Παρ' ότι δεν υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος οργάνωσης της διπλωματικής εργασίας, τα ακόλουθα σημεία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη (με παραλλαγές όπου αυτό έχει συμφωνηθεί με τον επιβλέποντα καθηγητή):

- **Περίληψη:** Θα πρέπει να περιλαμβάνεται μια περίληψη έως 300 λέξεις, η οποία θα παρουσιάζει τα σημαντικότερα σημεία όλων των τμημάτων της διπλωματικής εργασίας. Η περίληψη είναι το μέρος που θα καθορίσει για πολλούς αναγνώστες εάν η εργασία σχετίζεται ή όχι με το αντικείμενο που τους απασχολεί και συνεπώς θα πρέπει να περιγράφει με ιδιαίτερα σαφή τρόπο το περιεχόμενό της. Στο τέλος της περίληψης θα πρέπει να υπάρχουν 3 ή 4 λέξεις-κλειδιά που να βοηθούν στην κατάταξη της εργασίας στον χώρο των βιβλιογραφικών πηγών.
- **Εισαγωγή:** Το πρώτο κεφάλαιο αποτελεί την εισαγωγή της διπλωματικής εργασίας. Το κεφάλαιο αυτό θα πρέπει να δηλώνει καθαρά ποιος είναι ο σκοπός της εργασίας,

να περιγράφει τη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε, τους λόγους για τους οποίους επιλέχθηκε η συγκεκριμένη μεθοδολογία, καθώς και να παρουσιάζει εν συντομία τα κεφάλαια που θα ακολουθήσουν. Πολλές φορές οι φοιτητές γράφουν τελευταία την εισαγωγή έτσι ώστε να είναι ευκολότερη η περιγραφή του τι θα επακολουθήσει.

- **Ορισμός του θέματος/Θεωρητικό μοντέλο/Υποθέσεις:** Σημαντικό τμήμα της εργασίας αποτελεί εκείνο όπου ορίζει το ζήτημα-πρόβλημα, που πρόκειται να μελετηθεί. Στο τμήμα αυτό παρουσιάζεται η θεωρητική προσέγγιση που εφαρμόζεται για την ανάλυση των δεδομένων και διατυπώνονται οι θεωρητικές υποθέσεις που τίθενται υπό έλεγχο στο πλαίσιο της έρευνας.
- **Επισκόπηση της βιβλιογραφίας:** Ένα κεφάλαιο της διπλωματικής θα πρέπει να ασχολείται με την επισκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με το υπό διερεύνηση θέμα. Στο κεφάλαιο αυτό θα πρέπει να παρουσιάζονται οι θεωρητικές προσεγγίσεις καθώς και οι προγενέστερες εμπειρικές μελέτες που έχουν σχέση με το ζήτημα που εξετάζεται.
- **Μεθοδολογία:** Θα πρέπει να υπάρχει κεφάλαιο για τη μεθοδολογία της έρευνας όπου θα περιγράφονται με σαφήνεια οι πληροφορίες που συλλέχθηκαν και οι μέθοδοι που εφαρμόστηκαν για τη συλλογή και ανάλυση των στοιχείων.
- **Παρουσίαση των αποτελεσμάτων:** Στο τμήμα αυτό περιγράφονται και ερμηνεύονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης ως προς τις θεωρητικές υποθέσεις που είχαν διατυπωθεί.
- **Συμπεράσματα:** Η διπλωματική εργασία θα πρέπει να περιλαμβάνει κεφάλαιο στο οποίο γίνεται μια περιεκτική σύνοψη της εργασίας στο σύνολό της και τονίζονται τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν από το εμπειρικό και το θεωρητικό τμήμα. Ο φοιτητής θα πρέπει να συνδέει στο κεφάλαιο αυτό τα αποτελέσματα της δικής του έρευνας με την υπάρχουσα βιβλιογραφία σχετικά με το θέμα που έχει επιλέξει. Επίσης θα πρέπει να αναφέρει τα οποιαδήποτε προβλήματα αντιμετώπισε κατά την επεξεργασία του εμπειρικού τμήματος. Παράλληλα, καλό θα ήταν να γίνονται και κάποιες προτάσεις για μελλοντικές έρευνες.
- **Βιβλιογραφία:** Ο,τιδήποτε έχει χρησιμοποιηθεί στη διπλωματική εργασία είτε ως πηγή πληροφοριών, είτε ως μέρος της βιβλιογραφικής επισκόπησης θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στη βιβλιογραφία.

Κρίνεται σκόπιμο να υπάρχουν *επικεφαλίδες* και *υποσέλιδα* στο κείμενο έτσι ώστε ο αναγνώστης να μπορεί να παρακολουθήσει πιο εύκολα τη λογική συνέχεια της επιχειρηματολογίας και της σκέψης που αναπτύσσεται.

Τονίζεται ότι ο φοιτητής είναι υπεύθυνος για τη *γλωσσική επιμέλεια* του κειμένου και όχι ο επιβλέπων καθηγητής. Διπλωματικές που υστερούν σημαντικά στον τομέα της παρουσίασης αλλά και στη χρήση της γλώσσας είναι δυνατό να απορριφθούν.

➤ ***Παραπομπές, υποσημειώσεις και βιβλιογραφία***

Στο τέλος της εργασίας θα πρέπει να εμφανίζεται η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε.

Οι αναφορές που εμφανίζονται στο κείμενο μπορούν να γίνουν με έναν από τους τρόπους που περιλαμβάνονται στις *οδηγίες για τη συγγραφή Πτυχιακών ή Διπλωματικών Εργασιών και Διδακτορικών Διατριβών* που συντάχθηκαν από την Επιτροπή Βιβλιοθήκης του Παντείου Πανεπιστημίου και εγκρίθηκαν από τη Σύγκλητο Ειδικής Σύνθεσης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (17-3-2017) και οι οποίες είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Τμήματος [Νέα έκδοση Οδηγίες-για-τη-συγγραφή-πτυχιακών-ή-διπλωματικών-εργασιών-και-διδακτορικών-διατριβών1.docx \(live.com\)](https://www.live.com/Nea_ekδοση_Odhigies-gia-ti-synggraphi-ptuxiakwn-h-diplwmatikwn-ergasiwn-kai-didaktorikwn-diatrivwn1.docx).

5. Η διαδικασία εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας

➤ ***Σκοπός της έρευνας***

Στο πρώτο στάδιο της εργασίας, αφού αποφασιστεί το γενικό θέμα της διπλωματικής, θα πρέπει να συγκεκριμενοποιηθούν και οι στόχοι της σε συμφωνία με τον επιβλέποντα καθηγητή.

Κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας του θέματος και σε συνεννόηση με τον επιβλέποντα καθηγητή, οι στόχοι αυτοί ενδέχεται να τροποποιηθούν.

➤ ***Μεθοδολογία***

Οι στόχοι της εργασίας κατά κάποιο τρόπο προκαθορίζουν και τη μεθοδολογία που θα πρέπει να εφαρμοστεί. Σε ορισμένες περιπτώσεις επιβάλλεται η συλλογή νέων εμπειρικών δεδομένων, ενώ σε άλλες αρκεί η αναφορά και η επεξεργασία της υπάρχουσας βιβλιογραφίας. Η επιλογή της μεθοδολογίας γίνεται πάντα σε συμφωνία με τον επιβλέποντα καθηγητή.

Εφόσον πρόκειται για εμπειρική έρευνα, το πρώτο στάδιο αφορά τη διαμόρφωση του θεωρητικού μοντέλου, την οργάνωση των θεωρητικών εννοιών και στη συνέχεια το εμπειρικό. Θα πρέπει, δηλαδή, να γίνει σαφές με ποιο τρόπο οι αφηρημένες έννοιες μετατρέπονται σε «απτούς (λειτουργικούς) δείκτες».

Η εμπειρική έρευνα θα πρέπει να ανταποκρίνεται στους στόχους που έχουν τεθεί. Εάν το υπό διερεύνηση θέμα είναι ασαφές, ασαφής θα είναι και η μέθοδος που θα εφαρμοστεί, με αρνητικές συνέπειες για την επεξεργασία και την ερμηνεία των στοιχείων. Θα πρέπει ο φοιτητής να έχει ξεκάθαρη εικόνα για το αντικείμενο της έρευνας και στη συνέχεια να επιλέξει την κατάλληλη ερευνητική μεθοδολογία.

Είναι αυτονόητο ότι ο φοιτητής θα πρέπει να έχει ικανοποιητικές γνώσεις των μεθόδων που απαιτούνται για τη συλλογή και την ανάλυση των στοιχείων. Θα πρέπει, επίσης, να λάβει υπόψη κατά πόσο τα στοιχεία που χρειάζεται για το σκοπό της εργασίας είναι προσβάσιμα, και γενικώς θα πρέπει να συνυπολογίσει όλα τα πρακτικά ζητήματα που ενδέχεται να εμποδίσουν την ομαλή πορεία της εργασίας και την ολοκλήρωσή της εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας.

➤ **Μελέτη της βιβλιογραφίας**

Κάθε διπλωματική εργασία θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον ένα τμήμα που θα παρουσιάζει την υπάρχουσα επιστημονική γνώση, δηλαδή, τη βιβλιογραφία σχετικά με το θέμα και τους στόχους της εργασίας. Στο κεφάλαιο αυτό θα πρέπει να φαίνεται με σαφήνεια με ποιο τρόπο εναρμονίζεται το υπό εξέταση πρόβλημα με την υπάρχουσα γνώση γύρω από το θέμα. Αυτό θα προσδιορίσει άλλωστε και τη συμβολή του υποψηφίου στο ζήτημα που εξετάζεται. Στο αρχικό στάδιο της εργασίας ο φοιτητής μπορεί να απευθυνθεί στον επιβλέποντα καθηγητή σχετικά με βιβλιογραφικές πηγές που θεωρούνται σημαντικές για το υπό διερεύνηση θέμα.

Ξεκινώντας την επισκόπηση της βιβλιογραφίας καλό είναι ο φοιτητής να ανατρέξει στα πιο πρόσφατα άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά που έχουν άμεση σχέση με το θέμα της εργασίας και τα οποία συνήθως όχι μόνο συνοψίζουν την τρέχουσα προβληματική γύρω από το συγκεκριμένο θέμα, αλλά επίσης παραπέμπουν σε άλλες παλαιότερες σημαντικές βιβλιογραφικές πηγές.

➤ **Εμπειρική Έρευνα**

Σε εκείνες τις περιπτώσεις όπου χρειάζονται επαφές εκτός του πανεπιστημίου, θα πρέπει οι φοιτητές να εξηγήσουν το σκοπό της έρευνας και να δώσουν όλες τις απαραίτητες

διευκρινίσεις. Επειδή ενδέχεται η πρόσβαση σε οργανισμούς να παρουσιάσει κάποιες πρακτικές δυσκολίες, θα πρέπει οι προβλεπόμενες συναντήσεις να πραγματοποιηθούν κατά την πρώτη φάση της εκπόνησης της εργασίας ώστε οι τυχόν καθυστερήσεις να μην εμποδίσουν την ολοκλήρωσή της εντός της προθεσμίας.

Εάν οι φοιτητές χρησιμοποιήσουν ερωτηματολόγια ή πάρουν συνεντεύξεις ως μέρος της έρευνάς τους, θα πρέπει να συζητήσουν τη φύση των ερωτήσεων και το περιεχόμενό τους με τον επιβλέποντα καθηγητή και οπωσδήποτε να έχουν την έγκρισή του.

Κατά τη διαδικασία ανάλυσης των στοιχείων θα πρέπει ο φοιτητής να ανατρέξει στο θεωρητικό μέρος και να συνδέσει τα αποτελέσματα της έρευνας με τις θεωρητικές υποθέσεις. Ποιο είναι το αρχικό ζήτημα; Ποια είναι τα επιμέρους ερωτήματα; Η ανάλυση των στοιχείων θα πρέπει να γίνει σε συνάφεια με τα θεωρητικά ζητήματα που τέθηκαν στην αρχή της εργασίας.

Απαραίτητη η τήρηση των κανόνων ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας, όπως περιγράφονται στο νόμο, στον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων και στον ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ του Παντείου Πανεπιστημίου ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ: 28/09/2021: [A13_kanonismos-EHDE.pdf \(panteion.gr\)](#)

Ειδικά για την εγκληματολογική έρευνα, έχει εκδοθεί ειδικό σύγγραμμα, το οποίο είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ: [Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ» - «Πλαίσιο κανόνων ηθικής και δεοντολογίας της εγκληματολογικής έρευνας, υπό το πρίσμα του ΓΚΠΔ» \(panteion.gr\)](#)